

Masku tradīciju festivāls

Starptautiskajā masku festivālā, kas aizvadītājās brīvdienās risinājās Liepājas rajonā, ar panākumiem piedalījās Preiļu rajona masku kopa, kas pēc valsts kultūras inspektores Elvīras Brovackas ierosmes un ar rajona padomes atbalstu tika izveidota no folkloras kopām «Ceiruleīts», «Turki», «Vydsmuiža».

Individuālajā skatē pirmo vietu ieguva maska ar nosaukumu «Leivōnu mōceitojs» (Skaidrīte Saulīte no folkloras kopas «Turki») un «Nabašņiks» (Juris Zeps no folkloras kopas «Ceiruleīts»). Veicināšanas balva – dzintara krelles – piešķirta «Čigānu baranam» (Anna Kārkle no folkloras kopas «Ceiruleīts»). «Ceiruleīts» un pārējie Preiļu rajona ķekatnieki bija tērpušies Ziemassvētku čigānu maskās. Starp viņiem bija vilks un kaza, čigānu pāris, zirgs, nāve, lācis un lāča dīdītājs, velnu pāris, dzērve, ubadze, mācītājs un mironis, fotogrāfs un citi tēli.

Kopumā festivālā piedalījās 25 masku grupas no Latvijas, kā arī viesi no Lietuvas.

Festivāla pirmajā dienā notika masku gājieni Liepājas rajona pagastos: Bārtā, Nicā, Rucavā, Otaņķos, grupu izrādes Bārtas kultūras namā, individuālo masku skate, kā arī danču vakars. Galvenie spēlmaņi tajā bija «Ceiruleīts» jaunie muzikanti. Otrajā dienā kopu vadītāji pulcējās uz semināru Liepājas folkloras centrā «Namins».

● Preiļu rajona ķekatnieki masku gājienā Starptautiskajā masku festivālā.

Anna Kārkle pēc atgriešanās no masku festivāla «Novadniekam» pastāstīja, ka seminārā uzstājušies gan latviešu, gan lietuviešu lektori. Masku tradīciju pētniece Aida Rancāne stāstījusi par to, ka ar maskām saistītie rituāli un ierāžas ir vienas no visnoslēpumainākajām un interesentākajām parādībām pasaules tautu reliģijā un kultūrās.

Cik savdabīgi un atšķirīgi dažādos novados ir saglabājušies tau-

tas tērpi, tikpat dažādi ir maskošānās paņēmieni, veidi un maskoto ļaužu nosaukumi. Latvijā ir fiksēti vairāk nekā 70 masku grupu nosaukumi, piemēram, gan vairāk pazīstamās ķekatas, budēji, čigāni, gan arī kaladniki, pakukas, buki, talderi, skutelnieki, pelnu āži, veciši, spokstīņi, Andrejbērni, kūjinieki, būzuļi, dādi, danča bērni un daudzi citi. Latvijā pastāv vismaz desmit principiāli atšķirī-

gas masku tradīcijas.

Pēc semināra notika liels masku gājienis pa vecpilsētas ielām. Festivāla noslēgumā katru no grupām sniedza nelielu priekšnesumu. Labākās grupas saņēma uzslavu, tostarp arī Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopa «Ceiruleīts» un Preiļu rajona ķekatnieki – par izcilu tradīcijas pārmantošanu mūsdienās.

L.Rancāne